

repletus Spiritu sancto ait : « Quem speratis? quem sustine-
tis? Non consentio neque obedio imperio falsi regis, sed
» obedio Deo (a); » et cætera quæ audistis. Igitur et ipse¹,
mundus et purus, spiritum tradidit. Post omnes mortua
est et mater; mortua in mundo, sed vivit in Deo. Non enim
mori potuit, quæ filios suos pro amore Dei martyrium
perpeti fecit. Omnes enim vivunt sub ara coelorum, « quia
» non est Deus mortuorum, sed vivorum (b). »

VII. Ergo, Fratres, si² antiqui justi pro illis divinis sacra-
mentis multa passi sunt: si tres pueros et Daniele laudamus
et prædicamus, quia de mensa regis contaminari noluerunt;
si istos sanctos Machabæos, de quibus tanta locuti sumus,
et cum ingenti admirationis³ fama proferimus, qui cibum
vel escam, quibus nunc Christiani licite utuntur, ipsi accipere
noluerunt; nos, pro Christo, pro baptismo Christi, pro
Eucharistia Christi, et pro signo Christi, quæ pati, aut
quæ⁴ tolerare debemus, cum illæ fuerunt promissiones
rerum complendarum, hæc sunt indicia completarum?
Tunc enim erat fides occulta, modo manifesta. Nam eadem
credebant, eademque sperabant omnes sancti et justi.
Sustineamus ergo et nos, Fratres, quæ illi pro Deo
sustinerunt; contemnamus quæ illi⁵ contempserunt, ut
cum ipsis accipiamus vitam æternam, quam speramus.

(a) 2 Mach. vii, 30 et seqq. — (b) Luc. xx, 38.

¹ Edit. iste. — ² Si deest in Cod. — ³ Cod. male admiratione. — ⁴ Vox quæ deest in Edit. — ⁵ Verbum illi in Cod. non legitur.

SERMO LXIII.

In Solemnitate sanctorum Machabæorum III.

Eruiitur ex vetustissimo lectionario manuscripto Vaticano 3836, ubi legitur: Incipit Sermo S. Augustini de SS. Machabæorum Kal. August. Prius jam legabatur stampatus inter Leoninos Serm. LXXXII; sed immerito. Unde fratres Ballerini in sua editione sancti Leonis illum in appendicem rejecerunt, quia, ut aiunt, non Leonis, sed Augustini est. Hic igitur vero suo auctori vindicatur. Locus ejus post præcedentem cum numero in solemnitate sanctorum Machabæorum v.

SYNOPSIS.

I. Festivitas dedicationis Ecclesiæ et Martyrum. II. Conflictus Christianorum. III. Martyrum solemnitas sanctitate celebranda. IV. Conclusio.

I. GRATIAS, Dilectissimi, Domino Deo nostro¹, quod quanta sit hujus diei solemnitas, etiamsi ego taceam, conventus noster ostendit; cum conspiranti enim studio et devoto animo convenistis, ut festivitatis² magnificentiam, etsi sermo non indicet, congregatio tamen ipsa testetur. Et recte: duplex enim causa lætitiæ est, in qua et natalem Ecclesiæ colimus, et Martyrum passione gaudemus; nec immerito digne Ecclesia horum exultat martyrio, quorum ornatur exemplo. Causam ergo solemnita-

¹ Edit. priores male agamus. — ² Cod. Barb. solemnitatis.

tis hodiernæ, Dilectissimi, plenissime sacræ historiæ lectione didicistis, nec latere vos potuit, quem in tanto rerum gestarum ordine exceperitis auditum, cum gloriosam septem Martyrum matrem exultanti et non tacito honoraretis affectu, in singulis quidem filiis passam, sed in omnibus coronatam. Subsecuta est enim felici exitu, quos invicto præmisit hortatu¹. Beata genitrix, beata progenies, memorabilis præcedentium fortitudo. Nam cum in illo ordine mortium², et in illa dispositione pœnarum, id sævissimi regis excogitasset impietas, ut victoriam sibi et de primis promitteret, quos sine tolerantia cruciaret exemplo, et de postremis, quos in supplicio torqueret alieno: multiplicatæ sunt Martyrum palmæ, et dum singuli in omnibus vincunt, præter coronas proprias, omnes acquisivere septenas.

II. Sed hæc ad fructuosam³ recolenda sunt aurium voluptatem. Inflat scientia, nisi ædificet obedientia: gravant audita, nisi suscipiantur imitanda. Nec enim quia cessavit persecutor et tortor, quia omnes⁴ jam Deo militant potestates, desunt Christianis, quas superent passiones. « Fili, inquit, accedens ad servitutem Dei sta in justitia et timore, et præpara animam tuam ad tentationem (a). » Et Apostolus dicit: « Quicumque in Christo pie volunt vivere, persecutionem patiuntur propter justitiam (b). » Qui ergo putas quievisse persecutionem, et nullum cum hostibus esse conflictum, intimum cordis tui scrutare secretum, et omnes recessus⁵ animæ tuæ diligens explorator ingredi: et vide si nulla te impugnat

(a) Eccl. II, 1. — (b) 2 Tim. III, 12.

¹ Cod. Casanat. quos munitos præmisit ornatu. Id. habet Cod. Barb. —
² Cod. Casanat. morientium. — ³ Cod. Casanat. et Barb. ad infructuosam. — ⁴ Verbum omnes deest in aliquibus manuscriptis. — ⁵ Edit. priores recursus, perperam.

adversitas, si nullus tyrannus vult in mentis tuæ arce dominari; noli cum avaritia pacem firmare, et iniquorum quæstum incrementa contemne. Superbiæ concordiam nega, et magis time in gloriam suscipi quam in humilitate calcari. Dissociare ab ira¹, nec dolorem inflammet invidiæ cupido vindictæ; renuntia voluptati, avertere ab immunditia, pelle luxuriam, fuge iniquitatem, abstine a falsitate²: et cum videris te multiplicem habere pugnam, tu quoque imitator Martyrum, numerosam quære victoriam. Toties enim peccatis moriemur, quoties in nobis peccata moriuntur: « Et pretiosa in conspectu Domini » etiam ista mors Sanctorum ejus (a), » ubi homo occiditur mundo, non interitu sensuum³, sed fine vitiorum.

III. Si ergo, Charissimi, non « Ducitis cum infidelibus » jugum (b), » si peccatores esse desistitis, et nullis carnalium cupiditatum tentationibus ceditis⁴, solemnem hanc diem legitime⁵ celebratis: et non solum Martyres ac Martyrum matrem, sed etiam illius⁶ memoriam, justo honore, veneramini, qui hoc die antiquam festivitatem hujus loci consecratione geminavit: magnificus quidem structor parietum, sed magnificentior ædificator animarum, ultra ævi sui terminos opera pietatis extendens, ut utilitatibus⁷ institutionum ejus etiam in ipso frueretur devota posteritas, et habitando quod condidit, et faciendo quod docuit.

(a) Psal. cxv, 15. — (b) 2 Cor. VI, 14.

¹ Cod. Barb. dissociate ab ira. — ² Edit. priores omittit falsitatem —
³ Ibid. non terminatione sensuum. — ⁴ Alias creditis. — ⁵ Additur ex probatis Codicibus. — ⁶ In opinione Quesnelli et aliorum qui hunc sermonem sancto Leoni tribuunt, agebatur hic de Sixto III; cum autem certum sit Sermonem hunc non sancto Leoni, sed beato Augustino esse tribuendum, evanescit prorsus illa sententia, et credendum manet hic oratorem tractare de quodam suo prædecessore, ecclesiæ sanctorum Machabæorum fundatore. —
⁷ Cod. Barb. utilitate.

IV. Omnia ergo, Dilectissimi, quæ oculis cernitis, mente meministis, ad profectum¹ vestræ ædificationis assumite, et ita unusquisque vestrum præparato a majoribus utatur habitaculo, ut in se ipso meminerit templum Dei esse fundatum. Nihil structuræ suæ pravum, nihil supponat² infirmum; sed vivis et electis lapidibus congruendo³, per indissolubilem connexionem crescat in Domini corporis unitatem; auxiliante ipso angulari lapide Deo⁴ et Domino nostro Jesu Christo, qui cum Patre et Spiritu sancto vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

SERMO LXIV.

In Natali Martyrum.

Sermo sancto Augustino merito ascribendus, ut pote qui eruatur ex Cod. XII, fol. 258, cum nomine beati Doctoris. Ponatur inter Editos post sermonem cccxxxv, cum numero in Natali Martyrum XI.

SYNOPSIS.

I. Pretiosa mors sanctorum Martyrum, eo quod præsertim supplicio, ut Christus, affecti fuerint. II. Nil timendum pro Christo ob futurorum expectationem. III. Conclusio.

I. CANTABIMUS et cum summa dilectione cantabimus spiritualis Psalmi dulcissimam cantilenam; et Sanctorum

¹ Quesnellus male *et ad profectum*; conjunctio *et* abundare videtur, et plurimis rejicitur manus scriptis. — ² Cod. Vat. *superponat*. — ³ Cod. Barb. *congerendo*. — ⁴ *Ipsa angulari lapide Deo et*; hæc voces adjectæ fuerunt ex Cod. Vaticano.

mortem consona voce præconabimus¹; et cum Prophetæ psalterio, Spiritus sancti canore, multifidum officium nostræ vocis adjungemus² dicentes: « Pretiosa » in conspectu Domini mors sanctorum ejus (a). » Exerat licet diabolus per complices suos in sanctos Dei ingeniosa crudelitate supplicia, fustibus quatiat, plumbis elidat, in equuleos extendat, unguis effodiat, et excarnificata corpora facibus impietatis exurat, ut post exusta corporum atrocitatibus membra³, deformem ad mortem ignibus videatur exhibere fixuram. Cruces statuat, stipites figat, bestias admoveat, præcipitiaque componat; in vanum laborat; quia qui desiderio regnorum coelestium capiuntur, qui promissa futuri temporis concupiscunt, præsentia cuncta despiciunt; nec possunt temporalem vitam quærere, quos amor vitæ æternæ cœperit possidere. Qui enim tulerit crucem suam, et sequitur Christum, amare non potest mundum, quia vorago est omnium vitiorum. Hoc denique Dominus in Evangelio ait: « Si quis voluerit post me venire, abneget » se sibi, et tollat crucem suam, et sequatur me (b). Tollat, inquit, crucem suam, » hoc est dicere: Tollat crucem meam⁴; quia qui tulerit meam, faciet eam crucem suam. Commune ergo habet cum Christo præmium virtutis, qui crucem tulerit Salvatoris. Gloriosis enim mentibus mors ista compendium est.

II. Jam vero si accesserint afflictamenta poenarum, plena sumitur palma virtutum, quæ patientem perducit ad conspectum Domini coronatum. « Si quis vult, inquit, post

(a) Psal. cxv, 15. — (b) Matth. xvi, 24.

¹ Vide Serm. cccxxviii, n. 1; et cccxxxix, n. 1 et 2. — ² Cod. male *adjunximus*. — ³ Cod. *ut post exurat a corporum atrocitatibus membra*; textus mutilus; judicet Lector an legitime restituatur. — ⁴ Vide Serm. cccxxxix, n. 2.

» me venire, abneget se sibi. » O zelantem Dominum vere! quia sicut scriptum est: Deus zelans, ita te vult se amare, ut te incipias odisse: ama, inquit, me, noli te; abnega te tibi, et serva te mihi; esto meus, noli tuus; vita tua pendeat ex cruce mea, quia crux mea servat vitam tuam. Nolo te ames; me ama; quia si me amaveris, te amabis; nam si te sine me amaveris, odisse te incipis. Amas hanc vitam? Ama magis eum qui tibi dedit ipsam vitam¹. Amas corpus tuum? ama magis Creatorem tuum, qui creavit corpus tuum. Quid amas quod periturum est? ama quod semper est. Amor præsentium caducus est; amor futurorum æternus est; quia præsentium amor tempore incipiente finitur; imo per ipsam mortem, ad immortalitatis præmium pervenitur. Sic Prophetæ sancti amantes Dominum, oderunt mundum. Sic tres illi invicti Pueri despexerunt vitam suam, et vicerunt fornacis flammam. Sic Daniel feras regno sanctitatis edomavit, quia voluptates mundi cum vita ista damnavit. Sic Eleazarus senex, maturiore² consilio, virtutes obtinuit, quia mundum et in juventute calcavit. Sic Machabæa beata cum filiis, imo in filiis torta, et affectum sprevit et sexum, ac sacrificavit naturæ ipsius pietatem³ ex mortibus filiorum. Sic venerandi Apostoli docuerunt, et quæ docuerunt impleverunt, quia pro Christo mori quam sæculo vivere maluerunt, et ad patiendi felicitatem credentium animos armaverunt. Sic sancti Martyres gloriosi pro Christo suas animas posuerunt, et abnegaverunt se sibi, ut totos se proprio traderent Creatori. Sprevere supplicia, contempserunt tormenta, cruces, ignes, patibula, bestias, nec potuit in eorum sensibus exercere ullum supplicium dominatum,

¹ Vide Serm. cclxxviii. — ² Cod. *maturioso*; evidens patet error. — ³ Cod. *pietatis*.

in quorum mentibus amor dominicus obtinuit principatum.

III. Ergo cum despiciant Sancti mundi istius incolatum, et pro Domino velint se addicere cruciatibus tormentorum, merito eorum « Mors in conspectu Dei dicitur » pretiosa (a); » quibus nihil charius in hoc mundo in comparatione rerum omnium perducetur. In cruce pendeant, bestiis subjaceant, qualiscumque mors pro Dei confessione inquit, pretiosa est; quia « Etsi coram hominibus, inquit Salomon, tormenta passi sunt, spes illorum immortalitate plena est; et in paucis vexati, in multis bene disponentur (b). » Unde et Apostolus his concinens: « Quis nos, inquit, secernit a charitate Christi? » tribulatio, an angustia, an persecutio, an fames, an nuditas, an periculum, an gladius, sicut scriptum est, » quoniam propter te morte damnamur, omni die æstimati sumus ut oves occisionis. Sed in his omnibus evincimus propter diligentem nos. Certus sum enim quia » neque mors, neque vita, neque Angeli, neque virtutes, » neque superbia, neque altitudo, neque præsentia, neque » futura, sed nec creatura alia poterit nos separare a dilectione Dei, quæ² est in Christo Jesu, Domino nostro (c)³. »

(a) Psal. cxv, 15. — (b) Sap. iii, 4, 5. — (c) Rom. viii, 35-39.

¹ Vide Serm. cccxxxv, n. 1. — ² Cod. *quod*. — ³ Hæc versio speciali est; non reperitur in versionibus antiquis apud Sabathier in Epist. ad Romanos viii, 35, 36, 37, etc.